

Deklaracja Narady Przedstawicieli
Partii Komunistycznych i Robotniczych
Krajów Socjalistycznych

Reprezentanci dwunastu partii komunistycznych i robotniczych krajów socjalistycznych zebrali się w Moskwie w dniach 14-16 listopada 1957 roku z okazji czternastej rocznicy Rewolucji Październikowej i przyjęli poniższą Deklarację.

Maoistowski Projekt Dokumentacyjny

2014

Przedstawiciele Albańskiej Partii Pracy, Bułgarskiej Partii Komunistycznej, Komunistycznej Partii Chin, Komunistycznej Partii Czechosłowacji, Koreańskiej Partii Pracy, Mongolskiej Partii Ludowo-Rewolucyjnej, Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności, Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Rumuńskiej Partii Robotniczej, Węgierskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej, Wietnamskiej Partii Pracujących, Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego rozpatrzyli na Naradzie aktualne problemy obecnej sytuacji międzynarodowej oraz walki o pokój i socjalizm, jak również problemy wzajemnych między nimi stosunków.

Wymiana poglądów wykazała jednomyślność reprezentowanych na Naradzie partii komunistycznych i robotniczych we wszystkich rozpatrzonych problemach i ich całkowitą zgodność w ocenie obecnej sytuacji międzynarodowej. W toku dyskusji na Naradzie poruszone zostały również ogólne problemy międzynarodowego ruchu komunistycznego. Podczas opracowywania projektu deklaracji uczestnicy Narady odbywali konsultacje z przedstawicielami bratnich partii krajów kapitalistycznych. Bratnie partie, które nie uczestniczyły w Naradzie, ocenią i same zadecydują, jak mają się ustosunkować do poglądów wyrażonych w niniejszej deklaracji.

I

Istotną treścią naszej epoki jest przechodzenie od kapitalizmu, do socjalizmu, zapoczątkowane przez Wielką Socjalistyczną Rewolucję Październikową w Rosji. Obecnie już przeszło trzecia część mieszkańców kuli ziemskiej — ponad dziewięćset pięćdziesiąt milionów ludzi — wkroczyła na drogę socjalizmu i buduje nowe życie. Ogromny rozwój sił socjalizmu stał się bodźcem do gwałtownego wzrostu antyimperialistycznego ruchu narodowego w okresie powojennym. W ciągu ostatnich 12 lat poza Chińską Republiką Ludową, Wietnamską Republiką Demokratyczną i Koreańską Republiką Ludowo-Demokratyczną — przeszło siedemset milionów ludzi również zrzuciło jarzmo kolonialne i stworzyło własne suwerenne państwa narodowe. Narody krajów kolonialnych i zależnych, pozostające jeszcze w niewoli, wzmagają walkę o wyzwolenie narodowe. Rozwój socjalizmu i ruchu narodowo-wyzwoleńczego znacznie przyspieszył proces rozkładu imperializmu. Stracił on swą dawną władzę nad większą częścią ludzkości. W państwach imperialistycznych społeczeństwo rozdierane jest głębokimi sprzecznościami klasowymi, jak również ostrymi sprzecznościami między tymi państwami; natomiast klasa robotnicza w tych krajach coraz bardziej stanowczo przeciwstawia się polityce imperializmu i monopoli, walczy o poprawę swych warunków życia, o prawa demokratyczne, o pokój i socjalizm.

W naszej epoce przebieg i wyniki rywalizacji dwóch przeciwstawnych systemów społecznych określają rozwój świata. W ciągu 40 lat socjalizm dowiódł, że jako system społeczny stoi o wiele wyżej od kapitalizmu. Zapewnił on rozwój sił wytwórczych w tempie nie znanym i nieosiągalnym w ustroju kapitalistycznym, zapewnił wzrost stopy życiowej i poziomu kulturalnego mas pracujących. Wielkie sukcesy Związku Radzieckiego w dziedzinie gospodarki, nauki i techniki, rezultaty osiągnięte przez inne kraje socjalistyczne na polu budownictwa socjalistycznego dobitnie świadczą o wielkiej sile żywotnej socjalizmu. W państwach socjalistycznych masy pracujące korzystają z prawdziwych swobód i praw demokratycznych, władza ludowa zapewnia jedność polityczną mas ludowych, wprowadza w życie zasadę równości i przyjaźni narodów, realizuje na arenie międzynarodowej politykę utrzymania pokoju na całym świecie i popierania walki wyzwolenczej uciskanych narodów. Rosnący i krzepnący światowy system socjalistyczny wywiera coraz większy wpływ na sytuację międzynarodową w interesie pokoju, postępu i wolności narodów.

Podczas gdy socjalizm znajduje się w okresie rozwoju, imperializm chyli się ku upadkowi. Pozycje imperializmu uległy znacznemu osłabieniu w wyniku rozkładu systemu kolonialnego. Kraje, które zrzuciły pęta kolonializmu, bronią zdobytej niepodległości i walczą o niezależność gospodarczą, o pokój między narodami. Istnienie systemu socjalistycznego, pomoc, jaką kraje te otrzymują na zasadzie równości od państw socjalistycznych, oraz współpraca między krajami socjalistycznymi a nimi w walce o pokój i przeciwko agresji — ułatwiają narodom tych krajów możliwość obrony swej wolności i rozwoju na drodze postępu społecznego.

W państwach imperialistycznych uległa zaostreniu sprzeczność między siłami wytwórczymi a stosunkami produkcji; pod wieloma względami nie wykorzystuje się współczesnej nauki i techniki w interesie postępu społecznego dla dobra całej ludzkości, gdyż kapitalizm krępuje i wypacza rozwój sił wytwórczych społeczeństwa. Światowa ekonomika kapitalistyczna pozostaje chwiejna i nie ustabilizowana. Stosunkowo wysoka koniunktura, która utrzymuje się na razie w szeregu krajów świata kapitalistycznego, powstała w znacznym stopniu na nietrwałej podstawie wyścigu zbrojeń i innych przemijających czynników. Jednakże gospodarka kapitalistyczna nie zdoła uniknąć nowych głębokich wstrząsów i kryzysów. Przejściowa koniunktura podtrzymuje reformistyczne złudzenia wśród części robotników w krajach kapitalistycznych. W okresie powojennym udało się poszczególnym warstwom klasy robotniczej wysoko rozwiniętych krajów kapitalistycznych osiągnąć w walce ze wzmagającym się wyciskiem oraz o poprawę warunków bytu pewien wzrost płac, choć w szeregu tych krajów realna wartość płac jest niższa niż przed wojną. Jednakże w większej części świata kapitalistycznego, zwłaszcza w krajach kolonialnych i zależnych, miliony ludzi pracy żyją w nędzy. Trwa proces rujnowania i pauperyzacji podstawowej masy chłopstwa w wyniku wtargnięcia na szerokim froncie monopoli do gospodarki rolnej oraz narzucania

przez nie polityki cen. systemu kredytu bankowego i pożyczek, jak również w wyniku wzrostu podatków, wywołanego przez wyścig zbrojeń.

Zaostrzają się sprzeczności nie tylko między burżuazją a klasą robotniczą, lecz również między burżuazją monopolistyczną a wszystkimi warstwami narodu, między monopolistyczną burżuazją USA a narodami, a nawet burżuazją innych krajów kapitalistycznych. Ludzie pracy w krajach kapitalistycznych żyją obecnie w warunkach, które z coraz większą mocą narzucają im przekonanie, że socjalizm jest jedynym wyjściem z ich trudnej sytuacji. W ten sposób powstają, coraz pomyślniejsze możliwości wciągnięcia ich do aktywnej walki o socjalizm.

Agresywne koła. imperialistyczne USA uprawiając tak zwaną politykę z pozycji siły dążą do panowania nad większością krajów świata i usiłują przeszkodzić posuwaniu się ludzkości naprzód, zgodnie z prawami rozwoju społecznego. Pod szyldem „walki z komunizmem” dążą one do podporządkowania sobie coraz większej liczby krajów, prą do zniesienia swobód demokratycznych, zagrażają niezawisłości narodowej rozwiniętych krajów kapitalistycznych i chcą nałożyć jarzmo kolonialne pod nową postacią narodom, które się wyzwoliły, prowadzą systematyczną wrogą, dywersyjną działalność przeciw krajom socjalistycznym. Swoją polityką określone agresywne koła Stanów Zjednoczonych pragną skupić wokół siebie wszystkie reakcyjne siły świata kapitalistycznego. Koła te stają się w ten sposób głównym ośrodkiem światowej reakcji i są najbardziej zaciętymi wrogami mas ludowych. Te antyludowe, agresywne siły imperialistyczne polityką swą same gotują sobie zagładę, same stwarzają sobie grabarza.

Dopóki istnieje imperializm, dopóty istnieć będzie podłoże agresywnych wojen. W latach powojennych imperialiści amerykańscy, angielscy, francuscy i inni oraz ich lokaje prowadzili lub prowadzą wojny w Indochinach, Indonezji, Korei, na Malajach, w Kenii, Gwatemali, Egipcie, Algierze, Omanie i Jemenie. Równocześnie agresywne siły imperialistyczne z uporem odmawiają zgody na redukcję zbrojeń, na zakaz stosowania i produkcji broni atomowej i wodorowej, na zawarcie porozumienia w sprawie natychmiastowego przerwania doświadczeń z tą bronią, kontynuują tak zwaną „zimną wojnę”, prowadzą wyścig zbrojeń, budują wciąż nowe bazy militarne, uprawiają agresywną politykę podważania pokoju, stwarzają niebezpieczeństwo nowej wojny. W wypadku wybuchu wojny światowej — w warunkach, w których nie będzie jeszcze porozumienia co do zakazu broni jądrowej — wojna ta nieuchronnie stanie się wojną jądrową, niebywałą pod względem siły niszczycielskiej.

W Niemczech zachodnich odradza się z pomocą amerykańską militarizm niemiecki, stwarzając tym samym ognisko poważnego niebezpieczeństwa wojennego w sercu Europy. Walka z militaryzmem zachodniemieckim i z polityką odwetu, zagrażającymi pokojowi, jest doniosłym zadaniem sił pokojowych narodu niemieckiego i wszystkich narodów Europy.

W walce tej szczególnie wielka rola przypada Niemieckiej Republice Demokratycznej — pierwszemu w dziejach Niemiec państwu robotników i chłopów, z którym uczestnicy Narady solidaryzują się i któremu udzielają całkowitego poparcia.

Jednocześnie imperialiści usiłują narzucić miłującym wolność narodom Bliskiego i środkowego Wschodu osławioną „doktrynę Dullesa-Eisenhowera”, zagrażając w ten sposób pokojowi w tej części świata. Organizują spiski i prowokacje przeciw niezależnej Syrii. Prowokacje wobec Syrii, Egiptu i innych krajów arabskich mają na celu wywołanie rozłamu wśród państw arabskich, izolowanie ich, by utorować drogę do pozbawienia ich wolności i niezależności.

Agresywny blok SEATO stwarza niebezpieczeństwo wojny w Azji południowo-wschodniej.

Problem wojny czy pokojowego współistnienia stał się podstawowym problemem polityki światowej. Narody we wszystkich krajach powinny wykazywać jak największą czujność wobec niebezpieczeństwa wojny, wywołanego przez imperializm.

W chwili obecnej siły pokoju umocniły się do tego stopnia, że istnieje realna możliwość zapobieżenia wojnie, co dobitnie wykazało fiasko agresywnych planów imperialistów w Egipcie. Spęłży również na niczym ich piany zmierzające do wykorzystania sił kontrrewolucyjnych w celu obalenia ustroju ludowo-demokratycznego na Węgrzech.

Sprawy pokoju bronią potężne siły naszych czasów: niezłomny obóz państw socjalistycznych, na którego czele stoi Związek Radziecki; miłujące pokój państwa Azji i Afryki, stojące na pozycjach antyimperialistycznych i tworzące wraz z krajami socjalistycznymi rozległą strefę pokoju; międzynarodowa klasa robotnicza, a przede wszystkim jej awangarda — partie komunistyczne; ruch wyzwoleńczy narodów kolonii i półkolonii; masowy ruch narodów w obronie pokoju; planom zorganizowania nowej wojny zdecydowanie przeciwstawiają się również narody krajów Europy, które ogłosiły neutralność, narody Ameryki Łacińskiej, masy ludowe krajów imperialistycznych. Zjednoczenie tych potężnych sił może zapobiec wybuchowi wojny, a jeżeli wojowniczy maniacy imperialistyczni ośmielą się me zważając na nic rozpętać wojnę, to imperializm skaże się na zagładę, albowiem narody nie będą nadal tolerować ustroju, który przynosi im tak ciężkie cierpienia i ofiary.

Partie komunistyczne i robotnicze uczestniczące w niniejszej Naradzie oświadczają, że leninowska zasada pokojowego współistnienia dwóch systemów, która została rozwinięta odpowiednio do współczesnych warunków w uchwałach XX Zjazdu KPZR, stanowi niezachwianą podstawę polityki zagranicznej krajów socjalistycznych oraz niezawodną ostoję pokoju i przyjaźni między narodami. Pokojowemu współistnieniu odpowiada pięć zasad proklamowanych wspólnie przez Chińską Republikę Ludową i Republikę Indii, a także

tezy przyjęte na banduńskiej konferencji krajów Azji i Afryki. Walka o pokój i pokojowe współistnienie stała się obecnie postulatem najszerzych mas we wszystkich krajach świata.

Partie komunistyczne uważają walkę o pokój za swe zadanie pierwszej wagi. Wraz ze wszystkimi pokojowymi siłami uczynią wszystko co w ich mocy, aby zapobiec wojnie.

II

Narada uważa, że w obecnej sytuacji szczególnie doniosłego znaczenia nabiera umocnienie jedności i braterskiej współpracy państw socjalistycznych, partii komunistycznych i robotniczych wszystkich krajów, zespolenie międzynarodowego ruchu robotniczego, narodowo-wyzwoleńczego i demokratycznego.

Podstawę stosunków wzajemnych między krajami światowego systemu socjalistycznego oraz wszystkich partii komunistycznych i robotniczych stanowią zasady marksizmu-leninizmu, zasady proletariackiego internacjonalizmu, które zdały egzamin życia. W chwili obecnej żywotnym interesom mas pracujących wszystkich krajów odpowiada popieranie Związku Radzieckiego i wszystkich krajów socjalistycznych, które realizują politykę utrzymania pokoju na całym świecie i które są ostoją pokoju i postępu społecznego, Klasa robotnicza, siły demokratycznej masy pracujące wszystkich krajów są zainteresowane w tym, by nieustannie umacniać braterskie więzy dla dobra wspólnej sprawy, zainteresowane są w obronie — przed wszelkimi knowaniami wrogów socjalizmu — historycznych, politycznych i społecznych zdobyczy osiągniętych w Związku Radzieckim — pierwszym i najpotężniejszym mocarstwie socjalistycznym, w Chińskiej Republice Ludowej, we wszystkich państwach socjalistycznych, zainteresowane są w rozszerzaniu i umacnianiu tych zdobyczy.

Kraje socjalistyczne opierają stosunki wzajemne na zasadach całkowitego równouprawnienia, poszanowania integralności terytorialnej, niepodległości i suwerenności, nieingerowania w swoje sprawy wewnętrzne. Są to ważne zasady, nie wyczerpują one jednak całej treści stosunków między krajami socjalistycznymi. Nieodłączną częścią stosunków między nimi jest braterska pomoc wzajemna. W tej pomocy wzajemnej znajduje realny wyraz zasada socjalistycznego internacjonalizmu.

Na podstawie całkowitego równouprawnienia, wzajemnych korzyści i braterskiej pomocy, państwa socjalistyczne ustanowiły między sobą na szeroką skalę współpracę ekonomiczną i kulturalną, która odgrywa doniosłą rolę w umacnianiu niezależności ekonomicznej i politycznej każdego z krajów socjalistycznych, w umocnieniu wspólnoty socjalistycznej jako całość. Państwa socjalistyczne będą nadal rozszerzać i polepszać swą współpracę ekonomiczną i kulturalną.

Państwa socjalistyczne opowiadają się również za wszechstronnym rozszerzeniem stosunków gospodarczych i kulturalnych z wszystkimi innymi krajami, jeśli wyrażają one podobne życzenie, na zasadzie równości, wzajemnych korzyści i nieingerowania w sprawy wewnętrzne.

Solidarność państw socjalistycznych nie jest wymierzona przeciwko jakimkolwiek innym państwom. Go więcej, służy ona interesom wszystkich miłujących pokój narodów hamując agresywne zapędy wojowniczych kół imperialistycznych, popierając rosnące siły pokoju i dodając im otuchy. Kraje socjalistyczne są przeciwne podziałowi świata na bloki militarne. Jednakże w wytworzonej sytuacji, gdy mocarstwa zachodnie nie zgadzają się na przyjęcie propozycji krajów socjalistycznych w sprawie zlikwidowania — na zasadzie wzajemności — bloków militarnych, musi istnieć i umacniać się organizacja Układu Warszawskiego, która ma charakter obronny i służy bezpieczeństwu narodów Europy oraz utrzymaniu pokoju na całym świecie.

Państwa socjalistyczne łączy w jedną wspólnotę fakt wkroczenia na wspólną drogę socjalizmu, wspólna klasowa treść ustroju społeczno-ekonomicznego i władzy państwowej, potrzeba wzajemnego poparcia i pomocy, wspólnota interesów i celów w walce przeciwko imperializmowi, o zwycięstwo socjalizmu i komunizmu, wspólna dla wszystkich ideologia marksizmu-leninizmu.

Zespolenie i ścisła jedność krajów socjalistycznych jest niezawodną rękojmią niepodległości i suwerenności każdego kraju socjalistycznego.

Do utrwalenia braterskich stosunków i przyjaźni między krajami socjalizmu niezbędna jest marksistowsko-leninowska, internacjonalistyczna polityka partii komunistycznych i robotniczych, wychowanie wszystkich ludzi pracy w duchu powiązania internacjonalizmu z patriotyzmem, zdecydowana walka o przewyższenie przeżytków burżuazyjnego nacjonalizmu i szowinizmu. Wszystkie zagadnienia dotyczące wzajemnych stosunków między krajami socjalistycznymi mogą być całkowicie rozwiązywane w drodze dyskusji między towarzyszami na podstawie bezwzględного przestrzegania zasad internacjonalizmu socjalistycznego.

Zwycięstwo socjalizmu w ZSRR, sukcesy budownictwa socjalistycznego w krajach demokracji ludowej budzą coraz głębsze sympatie wśród szerokich mas klasy robotniczej i ludzi pracy wszystkich krajów. Idee socjalizmu przenikają do świadomości wciąż nowych

milionów ludzi. W tej sytuacji imperialistyczna burżuazja przywiązuje coraz większą wagę do ideologicznego urabiania mas, wypacza socjalizm i oczernia marksizm-leninizm, szerzy zamęt i chaos w masach. Dlatego też wzmożenie pracy nad wychowaniem mas w duchu marksizmu-leninizmu, walka z ideologią burżuazyjną, demaskowanie kłamstw i oszczerstw propagandy imperialistycznej pod adresem socjalizmu i ruchu komunistycznego, szerokie propagowanie w dostępnej i przekonującej formie idei socjalizmu, pokoju i przyjaźni narodów nabiera pierwszorzędного znaczenia.

Narada potwierdziła jedność poglądów partii komunistycznych i robotniczych na zasadnicze zagadnienia rewolucji socjalistycznej i budownictwa socjalistycznego. Doświadczenie ZSRR i innych krajów socjalistycznych potwierdziło w całej pełni słuszność tezy teorii marksistowsko-leninowskiej, że procesy rewolucji socjalistycznej i budownictwa socjalistycznego opierają się na szeregu głównych prawidłowości właściwych wszystkim krajom wkraczającym na drogę socjalizmu. Prawidłowości te występują wszędzie przy jednoczesnej wielkiej różnorodności historycznie ukształtowanych narodowych właściwości i tradycji, które należy bezwzględnie brać pod uwagę.

Do takich ogólnych prawidłowości należą: kierowanie masami pracującymi przez klasę robotniczą, której trzonem jest partia marksistowsko-leninowska, w przeprowadzeniu rewolucji proletariackiej w tej czy innej formie i w ustanowieniu dyktatury proletariatu w tej czy innej formie; sojusz klasy robotniczej z podstawową masą chłopstwa i innymi warstwami ludu pracującego; zniesienie własności kapitalistycznej i ustanowienie społecznej własności podstawowych środków produkcji; stopniowe socjalistyczne przeobrażanie rolnictwa: planowy rozwój gospodarki narodowej, zmierzających do zbudowania socjalizmu i komunizmu, do podniesienia stopy życiowej mas pracujących; dokonanie rewolucji socjalistycznej w dziedzinie ideologii i kultury oraz stworzenie licznej rzeszy inteligencji oddanej klasie robotniczej, masom pracującym, sprawie socjalizmu; zniesienie ucisku narodowego i ustanowienie równouprawnienia i braterskiej przyjaźni między narodami; obrona zdobyczy socjalizmu przed zamachami wrogów zewnętrznych i wewnętrznych: solidarność klasy robotniczej danego kraju z klasą robotniczą innych krajów — internacjonalizm proletariacki.

Marksizm-leninizm wymaga twórczego stosowania ogólnych zasad rewolucji socjalistycznej i budownictwa socjalistycznego zależnie od konkretnych warunków historycznych każdego kraju, nie zezwala na mechaniczne kopiowanie polityki i taktyki partii komunistycznych innych krajów. W. I. Lenin niejednokrotnie ostrzegał, iż konieczne jest właściwe stosowanie podstawowych zasad komunizmu zgodnie ze specyfiką danego narodu, danego państwa. Ignorowanie właściwości narodowych przez partię proletariacką prowadzi ją nieuchronnie do oderwania się od życia, od mas, nieuchronnie szkodzi sprawie socjalizmu, a z drugiej strony, wyolbrzymianie roli tych właściwości i odejście od powszechnej prawdy marksizmu-

leninizmu o rewolucji socjalistycznej i budownictwie socjalistycznym pod pretekstem odrębnych cech narodowych również nieuchronnie szkodzi sprawie socjalizmu. Uczestnicy Narady uważają, że należy jednocześnie prowadzić walkę przeciwko obu tym tendencjom. Partie komunistyczne i robotnicze krajów socjalistycznych powinny niezłomnie przestrzegać zasad łączenia powszechnej prawdy marksizmu-leninizmu z konkretną praktyką rewolucji i budownictwa w swoich krajach, twórczo stosować ogólne prawidłowości rewolucji socjalistycznej i budownictwa socjalistycznego zgodnie z konkretnymi warunkami swoich krajów, uczyć się od siebie wzajemnie i dokonywać wymiany doświadczeń. Twórcze stosowanie ogólnych prawidłowości budownictwa socjalistycznego, które zdały egzamin życia, oraz różnorodność form i metod budownictwa socjalistycznego w różnych krajach stanowią zbiorowy wkład do teorii marksizmu-leninizmu.

Teoretyczną podstawą marksizmu-leninizmu jest materializm dialektyczny. Światopogląd ten odzwierciedla ogólne prawo rozwoju przyrody, społeczeństwa i myśli ludzkiej. Światopogląd ten jest przydatny dla przeszłości, teraźniejszości i przyszłości.

Przeciwieństwem materializmu dialektycznego jest metafizyka i idealizm. Jeżeli marksistowska partia polityczna przy rozpatrywaniu problemów nie kieruje się dialektyką i materializmem — prowadzi to do jednostronności i subiektywizmu, do skostnienia myśli, do oderwania, od praktyki i do utraty zdolności należytej analizy rzeczy i zjawisk, do błędów rewizjonistycznych i dogmatycznych oraz do błędów w polityce. Stosowanie materializmu dialektycznego w praktyce, wychowanie pracowników kadrowych i szerokich mas w duchu marksizmu-leninizmu — to jedno z aktualnych zadań partii komunistycznych i robotniczych.

Na obecnym etapie doniosłego znaczenia nabiera wzmożenie walki przeciwko kierunkom oportunistycznym w ruchu robotniczym i komunistycznym. Narada podkreśla konieczność zdecydowanego przewyciężenia rewizjonizmu i dogmatyzmu w szeregach partii komunistycznych i robotniczych. Zarówno w przeszłości, jak i obecnie rewizjonizm i dogmatyzm w ruchu robotniczym i komunistycznym mają charakter międzynarodowy. Dogmatyzm i sekciarstwo utrudniają rozwój, teorii marksizmu-leninizmu i jej twórcze stosowanie w konkretnych zmieniających się warunkach, zastępują analizę konkretnej sytuacji cytatami i doktrynerstwem, prowadzą do oderwania się od mas. Partia, która zasklepiała się w sekciarstwie, oderwała się od szerokich mas, w żadnym wypadku nie może doprowadzić do zwycięstwa sprawy klasy robotniczej.

Potępiając dogmatyzm, partie komunistyczne uważają w obecnych warunkach za główne niebezpieczeństwo rewizjonizm, inaczej mówiąc, prawicowy oportunizm jako przejaw ideologii burżuazyjnej, paraliżujące] rewolucyjną energię klasy robotniczej, ideologii domagającej się utrzymania lub przywrócenia kapitalizmu. Jednakże dogmatyzm i sekciarstwo mogą stanowić również główne niebezpieczeństwo na poszczególnych etapach

rozwoju tej. czy innej partii. Każda partia komunistyczna określa, jakie niebezpieczeństwo stanowi dla niej w danym okresie główne niebezpieczeństwo.

Należy podkreślić, że dla klasy robotniczej zdobycie władzy jest jedynie początkiem rewolucji, a nie jej zakończeniem. Po zdobyciu władzy przed klasą robotniczą stają poważne zadania w zakresie socjalistycznego przekształcenia gospodarki narodowej oraz stworzenia ekonomicznej i technicznej bazy socjalizmu. Jednocześnie obalona burżuazja zawsze dąży do restauracji kapitalizmu; wpływ burżuazji, drobnomieszczaństwa i ich inteligencji w społeczeństwie jest ciągle jeszcze wielki. Dlatego też do rozstrzygnięcia kwestii „kto kogo” — kapitalizm czy socjalizm — potrzebny jest dość długi okres. Istnienie wpływów burżuazyjnych jest wewnętrznym źródłem rewizjonizmu, a kapitulacja przed naciskiem ze strony imperializmu — jego źródłem zewnętrznym.

Współczesny rewizjonizm usiłuje oczernić wielką naukę marksizmu-leninizmu, utrzymuje, że jest „przestarzała” i obecnie straciła rzekomo znaczenie dla rozwoju społeczeństwa. Rewizjoniści starają się wyprać marksizm z rewolucyjnej treści, podważyć wiarę klasy robotniczej i ludu pracującego w socjalizm. Występują oni przeciwko historycznej konieczności rewolucji proletariackiej i dyktatury proletariatu w okresie przejścia od kapitalizmu do socjalizmu, negują kierowniczą rolę partii marksistowsko-leninowskiej, negują zasady internacjonalizmu proletariackiego, żądają odrzucenia podstawowych leninowskich zasad budownictwa partyjnego, a przede wszystkim centralizmu demokratycznego, domagają się przekształcenia partii komunistycznej z bojowej organizacji rewolucyjnej w coś w rodzaju klubu dyskusyjnego.

Całe doświadczenie międzynarodowego ruchu komunistycznego uczy, że niezbędną rękojmą pomyślnego rozwiązania zadań rewolucji socjalistycznej, budownictwa socjalizmu i komunizmu jest zdecydowana obrona przez . partie komunistyczne i robotnicze marksistowsko- leninowski ej jedności swoich szeregów, jest niedopuszczenie do istnienia frakcji i ugrupowań podważających tę jedność.

IV

Przed partiami komunistycznymi i robotniczymi stoją wielkie historyczne zadania. Do realizacji tych zadań niezbędne jest zespolenie nie tylko samych partii komunistycznych i robotniczych, lecz również zespolenie całej klasy robotniczej, umocnienie sojuszu klasy robotniczej i chłopstwa, zespolenie wszystkich ludzi pracy i całej postępowej ludzkości, zespolenie miłujących wolność i pokój sił całego świata.

Obecnie najważniejszym zadaniem na całym świecie jest walka w obronie pokoju. Partie komunistyczne i robotnicze wszystkich krajów dążą do wspólnej, zakrojonej na jak najszerszą skalę akcji z wszelkimi pokojowymi i nie pragnącymi wojny siłami. Uczestnicy Narady deklarują poparcie dla wysiłków wszystkich państw, partii, organizacji, ruchów i poszczególnych osób opowiadających się za pokojem, przeciwko wojnie, za pokojowym współistnieniem, stworzeniem systemu bezpieczeństwa zbiorowego w Europie i Azji, za redukcją zbrojeń, zakazem stosowania broni jądrowej i doświadczeń z tą bronią.

Partie komunistyczne i robotnicze są niezawodnymi obrońcami narodowych i demokratycznych interesów narodów wszystkich krajów. Przed klasą robotniczą, przed narodami wielu krajów wciąż jeszcze stoją historyczne zadania walki o niezawisłość narodową, walki przeciwko agresji kolonialnej i uciskowi feudalnemu. W krajach tych stoi na porządku dziennym konieczność utworzenia zjednoczonego, antyimperialistycznego i anty-feudalnego frontu robotników, chłopów, drobnomieszczaństwa, burżuazji narodowej i innych patriotycznych sił demokratycznych.

Liczne fakty świadczą, że im szersze i mocniejsze jest zespolenie różnych sił patriotycznych, demokratycznych, tym większa jest gwarancja osiągnięcia zwycięstwa we wspólnej walce.

W walce z niebezpieczeństwem wojny, o swe żywotne interesy klasa robotnicza i masy ludowe coraz bardziej kierują ostrze tej walki przeciwko wielkim monopolistycznym grupom kapitału, jako głównym sprawcom wyścigu zbrojeń, jako organizatorom i inspiratorom planów przygotowań do nowej wojny światowej, jako ostoji agresji i reakcji. Interesy i polityka tej drobnej garstki monopoli coraz bardziej popadają w sprzeczność nie tylko z interesami klasy robotniczej, lecz również z interesami wszystkich pozostałych warstw społeczeństwa kapitalistycznego – chłopstwa, inteligencji, drobnej i średniej burżuazji miejskiej. W tych krajach kapitalistycznych, które monopole amerykańskie usiłują sobie podporządkować, oraz w krajach cierpiących wskutek amerykańskiej polityki ekspansji gospodarczej i wojskowej — powstają obiektywne przesłanki zjednoczenia pod kierownictwem klasy robotniczej i jej rewolucyjnych partii najszerszych warstw ludności do walki o pokój, w obronie niezawisłości narodowej i swobód demokratycznych, do walki o poprawę warunków życia mas pracujących, o przeprowadzenie radykalnych reform rolnych, powstają przesłanki obalenia wszechwładzy monopoli zaprzędających interesy nagrodowe.

W związku z głębokimi przemianami historycznymi i zasadniczymi przesunięciami w układzie sił na arenie międzynarodowej na korzyść socjalizmu, w wyniku zwiększania się siły przyciągającej idei socjalizmu wśród klasy robotniczej, chłopstwa pracującego i inteligencji pracującej, powstają bardziej sprzyjające warunki do zwycięstwa socjalizmu.

Formy przejścia różnych krajów od kapitalizmu do socjalizmu mogą być różnorodne. Klasa robotnicza i jej awangarda — partia marksistowsko-leninowska — dążą do dokonania

rewolucji socjalistycznej w sposób pokojowy. Urzeczywistnienie tej możliwości odpowiadałoby interesom klasy robotniczej i całego narodu, ogólnonarodowym interesom kraju.

W obecnych warunkach w szeregu krajów kapitalistycznych klasa robotnicza ze swym przodującym oddziałem na czele ma w oparciu o front robotniczy i ludowy oraz o inne ewentualne formy porozumienia i współpracy politycznej różnych partii i organizacji społecznych — możliwość zjednoczenia większości narodu, zdobycia władzy państwowej bez wojny domowej oraz ma możliwość zapewnienia przejścia podstawowych środków produkcji w ręce ludu. Opierając się na większości narodu i udzielając zdecydowanej odprawy elementom oportunistycznym niezdolnym do wyrzeczenia się polityki ugody z kapitalistami i obszarnikami, klasa robotnicza ma możliwość zadania klęski reakcyjnym siłom antyludowym, zdobycia trwałej większości w parlamencie, przekształcenia parlamentu z narzędzia służącego interesom klasowym burżuazji w narzędzie służące ludowi pracującemu, rozwijania poza parlamentem szerokiej masowej walki, złamania oporu sił reakcyjnych i stworzenia warunków niezbędnych do dokonania rewolucji socjalistycznej w sposób pokojowy. Wszystko to będzie możliwe wyłącznie w drodze szerokiego, nieustannego rozwoju walki klasowej robotników, mas chłopskich oraz miejskich warstw pośrednich przeciwko wielkiemu kapitałowi monopolistycznemu, przeciwko reakcji, o głębokie reformy społeczne, o pokój i socjalizm.

W sytuacji, gdy klasy wyzyskiwaczy uciekają się do przemocy nad narodem, należy się liczyć z inną możliwością — możliwością przejścia do socjalizmu nie w sposób pokojowy. Leninizm uczy i doświadczenie dziejowe potwierdza, że klasy panujące dobrowolnie władzy nie oddają. Stopień zaciętości oraz formy walki klasowej będą w tych warunkach zależały nie tyle od proletariatu, ale od siły oporu kół reakcyjnych wobec woli przytłaczającej większości narodu, od użycia przemocy przez te koła na tym lub innym etapie walki o socjalizm.

W każdym poszczególnym kraju realną możliwość tego lub innego sposobu przejścia do socjalizmu określają konkretne warunki historyczne.

Zarówno w walce o poprawę warunków bytu mas pracujących, o rozszerzenie i utrzymanie ich praw demokratycznych, o zdobycie niezawisłości narodowej i w obronie tej niezawisłości, o pokój między narodami, jak i w walce o zdobycie władzy i zbudowanie socjalizmu — partie komunistyczne opowiadają się za nawiązaniem współpracy z partiami socjalistycznymi.

Mimo że tej współpracy usiłują przeszkodzić wszelkimi sposobami prawicowi przywódcy partii socjalistycznych, możliwości współpracy między komunistami a socjalistami w wielu sprawach się zwiększają. Rozbieżności ideologiczne istniejące między partiami komunistycznymi i socjalistycznymi nie powinny stanowić przeszkody w nawiązaniu

jedności działania w wielu stojących dziś przed ruchem robotniczym aktualnych problemach.

W krajach socjalistycznych, w których klasa robotnicza ujęła władzę w swe ręce — partie komunistyczne i robotnicze, uzyskawszy wszystkie warunki do nawiązania jak najściślejszych więzi z najszerszymi masami, powinny stale w całej swej działalności opierać się na masach ludowych, powinny uczynić z budowy i obrony socjalizmu sprawę milionów ludzi pracy, głęboko świadomych swej roli gospodarzy kraju. Dla wzmożenia aktywności i twórczej inicjatywy szerokich mas ludowych i mocniejszego ich zespolenia, utrwalenia ustroju socjalistycznego i umocnienia socjalistycznego budownictwa — doniosłe znaczenie mają podjęte w ostatnich latach w państwach socjalistycznych kroki w dziedzinie rozszerzenia demokracji socjalistycznej oraz rozwijania krytyki i samokrytyki.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że w celu osiągnięcia skutecznego zespolenia klasy robotniczej, zespolenia wszystkich ludzi pracy i całej postępowej ludzkości, zespolenia miłujących wolność i pokój sił całego świata — należy przede wszystkim umacniać zwartość samych partii komunistycznych i robotniczych, umacniać jedność między partiami komunistycznymi i robotniczymi wszystkich krajów.

Zwartość ta jest trzonem szerszego jeszcze zespolenia, jest najbardziej podstawową gwarancją zwycięstwa sprawy klasy robotniczej.

Partie komunistyczne i robotnicze ponoszą szczególnie poważną historyczną odpowiedzialność za losy światowego systemu socjalistycznego i międzynarodowego ruchu komunistycznego. Partie komunistyczne i robotnicze, uczestniczące w Naradzie, oświadczają, że będą nieustannie wzmacniać swą jedność i braterską współpracę w imię dalszego zacieśnienia wspólnoty państw socjalistycznych, w interesie międzynarodowego ruchu robotniczego, sprawy pokoju i socjalizmu.

Narada stwierdza z zadowoleniem, że międzynarodowy ruch komunistyczny wyrósł, wytrzymał wiele poważnych prób i odniósł szereg wielkich zwycięstw. Komuniści swymi czynami w skali światowej dowiedli masom pracującym żywotności teorii marksistowsko-leninowskiej, dowiedli, że są zdolni nie tylko propagować, lecz także urzeczywistniać w niezwykle trudnej działalności praktycznej wielkie ideały socjalizmu.

Podobnie jak każdy ruch postępowy w dziejach ludzkości, ruch komunistyczny napotyka nieuchronnie na swej drodze trudności i zakręty. Jednakże zarówno w przeszłości, teraźniejszości, jak i w przyszłości żadne trudności i zakręty nie mogą zmienić obiektywnych praw rozwoju historycznego, nie mogą złamać wielkiej, zdecydowanej woli klasy robotniczej, by przeobrazić stary świat i zbudować nowy. Od czasu, gdy komuniści wkroczyli na arenę walki, są szczuci i prześladowani przez siły reakcyjne, ale ruch komunistyczny odpiera bohaterko ich ataki i wychodzi z tych prób jeszcze silniejszy i bardziej zahartowany.

Na podejmowane przez reakcyjne siły imperialistyczne próby przeszkodzenia rozwojowi społeczeństwa ku nowej epoce komunizmu odpowiadają dalszym umocnieniem swej jedności i zwartości.

Wbrew bzdurnym twierdzeniom imperializmu o tzw. „kryzysie komunizmu” ruch komunistyczny rośnie i krzepnie. Historyczne uchwały XX Zjazdu KPZR mają nie tylko wielkie znaczenie dla KPZR i budownictwa komunistycznego w ZSRR, lecz zapoczątkowały także nowy etap w międzynarodowym ruchu komunistycznym oraz przyczyniły się do jego dalszego rozwoju na podstawie marksizmu-leninizmu. Przeprowadzone pomyślnie zjazdy partii komunistycznych Chin, Francji, Włoch i innych krajów, które odbyły się w ostatnim okresie, zmanifestowały dobitnie jedność i zwartość szeregów partyjnych, ich wierność zasadom internacjonalizmu proletariackiego. Niniejsza Narada przedstawicieli partii komunistycznych i robotniczych również świadczy o zwartości w skali międzynarodowej ruchu komunistycznego.

Po wymianie poglądów uczestnicy Narady doszli do wniosku, że w obecnych warunkach obok spotkań czołowych działaczy i wymiany informacyjna zasadzie dwustronnej celowe jest w miarę potrzeby odbywanie szerszych narad partii komunistycznych i robotniczych w celu omówienia aktualnych problemów, wymiany doświadczeń, zaznajomienia się z wzajemnymi poglądami i stanowiskami, w celu uzgadniania wspólnej walki o wspólne cele — o pokój, demokrację i socjalizm.

Uczestnicy Narady jednomyślnie wyrażają niezłomne przekonanie, że zacieśniając swe szeregi i zespalając na tej podstawie klasę robotniczą i narody wszystkich krajów — partie komunistyczne i robotnicze niewątpliwie przezwyciężą wszystkie przeszkody na drodze swego marszu naprzód oraz przyspieszą nowe wielkie zwycięstwa sprawy pokoju, demokracji i socjalizmu w skali światowej.